

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

CSS. Antologia. 101 wskazówek i trików

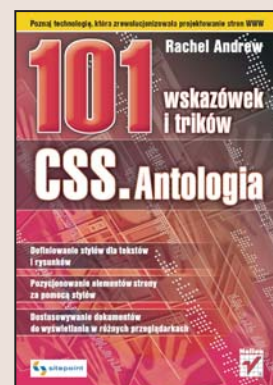
Autor: Rachel Andrew

Tłumaczenie: Krzysztof Jurczyk

ISBN: 83-7361-966-6

Tytuł oryginału: [The CSS Anthology:
101 Essential Tips, Tricks and Hacks](#)

Format: B5, stron: 336

Poznaj technologię, która zrewolucjonizowała projektowanie stron WWW

- Definiowanie stylów dla tekstów i rysunków
- Pozycjonowanie elementów strony za pomocą stylów
- Dostosowywanie dokumentów do wyświetlania w różnych przeglądarkach

Kaskadowe arkusze stylów (CSS) całkowicie zmieniły sposób projektowania stron WWW. Formatowanie elementów za pomocą znaczników, żmudne rozmieszczanie ich w komórkach tabel oraz sztuczki, dzięki którym uzyskiwano efekt podświetlenia, to techniki uważane dziś już za przestarzałe. Wykorzystując technologię CSS możemy definiować wygląd każdego elementu umieszczonego na stronie. Przystosowanie strony do wyświetlania na ekranie telefonu komórkowego lub urządzenia PDA również nie stanowi problemu, jeśli zastosujemy do tego kaskadowe arkusze stylów. Opanowanie tej technologii jest dziś nieodzownym elementem wiedzy każdego projektanta witryn WWW.

Książka „CSS. Antologia. 101 wskazówek i trików” to zbiór porad dotyczących stosowania kaskadowych arkuszy stylów. Wykorzystując opisane w książce sposoby, zaprojektujesz estetyczne i efektywne witryny WWW i aplikacje internetowe. Czytając tę książkę, dowiesz się, jak definiować style dla elementów tekstowych i graficznych, w jaki sposób formatować tabele i formularze oraz jak stworzyć podświetlane przyciski bez korzystania z JavaScriptu. Przeczytasz tu również o pozycjonowaniu elementów strony za pomocą stylów, dostosowywaniu strony do wyświetlania w różnych przeglądarkach, systemach operacyjnych i urządzeniach. Poznasz także techniki umożliwiające uzyskanie „efektów specjalnych”, które uatrakcyjnią wygląd Twojej witryny.

- Stosowanie stylów dla tekstu
- Przypisywanie stylów do elementów graficznych
- Budowanie mechanizmów nawigacyjnych
- Formatowanie tabel i formularzy
- Zachowanie zgodności witryny z różnymi modelami przeglądarek
- Definiowanie układu strony WWW za pomocą stylów
- Tworzenie efektów specjalnych

Odkryj możliwości kaskadowych arkuszy stylów

Spis treści

Wstęp	9
Dla kogo przeznaczona jest ta książka?	10
Co zawiera ta książka?	10
Fora dyskusyjne SitePoint	12
Biuletyny SitePoint	12
Kontakt z nami	12
 Rozdział 1. CSS — od czego zacząć?	 13
Problem z HTML	13
Definiowanie stylów w CSS	14
Selektory CSS	17
Podsumowanie	20
 Rozdział 2. Style tekstowe i inne techniki podstawowe	 21
Jak zastąpić znacznik czcionki za pomocą CSS	21
Jak opisywać wielkość czcionki — za pomocą pikseli, punktów, emów czy innej jednostki	22
Jak zdefiniować czcionkę dla wyświetlanego tekstu	29
Jak usunąć podkreślenie z łączy do stron internetowych	30
Jak utworzyć łącze, którego kolor zmieni się po wskazaniu kursorem	32
Jak wyświetlić dwa różne style łącza na jednej stronie	34
Jak dodać kolor tła do nagłówka	36
Jak podkreślić tekst nagłówka	37
Jak usunąć odstęp pomiędzy nagłówkiem <h1> a występującym pod nim akapitem	38
Jak podświetlić tekst bez stosowania znaczników czcionki	39
Jak zmodyfikować odstęp między liniami tekstu	40
Jak wyjustować tekst	41
Jak nadać styl poziomej linii	42
Jak wprowadzić wcięcie w tekście	43
Jak wyśrodkować tekst	45
Jak za pomocą CSS zamienić wszystkie litery w tekście na wielkie	46
Jak zmienić lub usunąć znaki punktora na liście elementów	47
Jak zdefiniować punktora użytkownika	50
Jak usunąć wcięty lewy margines elementów listy	51
Jak wyświetlić elementy listy w poziomie	52
Jak dodać komentarz do kodu w pliku CSS	53
Jak usunąć marginesy bez dodawania atrybutów do znacznika <body>	53
Podsumowanie	54

Rozdział 3. CSS i rysunki	55
Jak dodać ramkę do rysunku	55
Czym w CSS zastąpić odradzany w specyfikacji HTML atrybut rysunków border	57
Jak za pomocą CSS zdefiniować tło w postaci rysunku	58
Jak zdefiniować położenie rysunku tła	61
Jak wstawić rysunek tła, który pozostanie nieruchomy w trakcie przewijania strony	63
Jak zdefiniować tło nie tylko dla strony WWW, ale także dla poszczególnych elementów	65
Jak umieścić tekst na rysunku	68
Jak zdefiniować w dokumencie więcej niż jedno tło	69
Podsumowanie	70
Rozdział 4. Systemy nawigacji	71
Jak za pomocą CSS zastąpić system nawigacji oparty na rysunkach	72
Jak za pomocą CSS zmodyfikować listę elementów tak, aby wyglądała jak menu nawigacyjne	77
Jak za pomocą CSS uzyskać efekt najazdu bez użycia rysunków i JavaScript	81
Czy za pomocą CSS i list można stworzyć podmenu?	82
Jak utworzyć menu poziome za pomocą listy elementów i CSS	86
Jak za pomocą CSS utworzyć przyciski nawigacji	90
Jak w CSS utworzyć system nawigacji zawierający zakładki	92
Jak zmienić rodzaj kursora	99
Jak w CSS uzyskać efekt najazdu bez wykorzystania JavaScript	101
Podsumowanie	104
Rozdział 5. Tabele	105
Jak za pomocą CSS wyświetlić dane z arkusza kalkulacyjnego	106
Jak zapewnić odpowiednią dostępność i atrakcyjność danych tabelarycznych umieszczonych na stronie internetowej	107
Jak dodać ramkę do tabeli, nie używając atrybutu HTML border	110
Jak usunąć odstępy pomiędzy komórkami tabeli po dodaniu ramek CSS	112
Jak wyświetlić dane tabelaryczne w atrakcyjny i praktyczny sposób	113
Jak wyświetlić w dwóch różnych kolorach wiersze tabeli	117
Jak zmienić kolor tła wiersza tabeli po wskazaniu go kursorem	120
Jak za pomocą CSS utworzyć kalendarz	122
Podsumowanie	132
Rozdział 6. Formularze i elementy interfejsu użytkownika	133
Jak za pomocą CSS nadać styl elementom formularza	134
Jak definiować różne style dla pól tego samego formularza	137
Jak uniknąć automatycznego wstawiania w formularzu białych znaków i nowych linii	139
Jak sprawić, aby przycisk wysyłania wyglądał jak zwykły tekst	140
Jak umożliwić użytkownikom urządzeń tekstowych poprawne wypełnienie formularza	141
Jak wykonać dwukolumnowy układ formularza, nie stosując tabel	144
Jak utworzyć grupę dla powiązanych ze sobą pól	148
Jak nadać styl literom klawiszy dostępu	152
Jak zdefiniować kolory dla elementów listy rozwijanej	154
Jak za pomocą CSS sformatować formularz pozwalający wpisywać dane jak do arkusza kalkulacyjnego	155
Jak wyróżnić aktywne pole formularza	161
Podsumowanie	163

Rozdział 7. Współpraca z przeglądarkami i urządzeniami przenośnymi 165

W jakich przeglądarkach powinienem testować projektowaną witrynę	166
Mam dostęp tylko do jednego systemu operacyjnego. Jak przetestować przeglądarki działające na innych systemach?	167
Czy istnieje usługa, która umożliwi mi sprawdzenie funkcjonalności projektowanej witryny w innych przeglądarkach?	170
Czy istnieje możliwość zainstalowania na jednym komputerze kilku wersji przeglądarki Internet Explorer?	171
Jak przetestować witrynę w przeglądarce tekstowej	173
Jak przetestować witrynę w aplikacji odczytującej na głos treść witryny	174
Jak ukryć formatowanie CSS w Netscape 4	175
Jak stosować zróżnicowane style w Netscape 4	177
Jak poinformować użytkowników przeglądarek w wersji 4 o zubożonym wyglądzie witryny	181
Jak ukryć kod CSS, aby nie był analizowany przez określone przeglądarki	183
Dlaczego moja witryna w przeglądarce Internet Explorer 6 wygląda inaczej niż w Mozilli?	189
Zdaje się, że znalazłem błąd w CSS! Co robić?	193
Część zawartości mojej witryny znika w przeglądarce Internet Explorer 6! Co się dzieje?	195
Co oznaczają komunikaty o błędach i komunikaty ostrzegawcze w narzędziu W3C Validator?	199
Jak utworzyć arkusz stylów dla określonych urządzeń, na przykład odczytujących na głos zawartość witryny lub zestawów WebTV	200
Jak utworzyć arkusz stylów przeznaczony do drukowania dokumentów	202
Niektóre przeglądarki umożliwiają użytkownikowi wybór arkusza stylów. W jaki sposób mogę dodać alternatywny arkusz stylów do swojej witryny?	211
Jak zastosować przełącznik arkuszy stylów	214
Jak stosować alternatywne arkusze stylów, nie powielając kodu	217
Podsumowanie	221

Rozdział 8. Położenie elementów i modyfikacja układu strony za pomocą CSS 223

Kiedy stosować klasę, a kiedy ID	223
Jak sprawić, aby element sąsiadujący był wyświetlany jako blokowy i na odwrót	224
Jak w CSS funkcjonują odstępy i marginesy	226
Jak sprawić, aby rysunek był otaczany przez tekst, nie korzystając z atrybutu HTML align	229
Jak sprawić, aby inne elementy były wyświetlane pod elementem pływającym	232
Jak wyrównać logo i tytuł witryny, nie stosując tabeli	235
Jak za pomocą CSS zdefiniować położenie elementu na stronie	240
Jak umieścić blok na środku strony	243
Jak utworzyć przejrzysty, dwukolumnowy układ zawierający z lewej strony menu, a z prawej główną treść	246
Czy można odwrócić ten układ i umieścić menu po prawej stronie?	252
Jak stworzyć dwukolumnowy, wyśrodkowany układ o zdefiniowanej szerokości	253
Jak za pomocą CSS stworzyć trzykolumnowy układ strony	264
Jak za pomocą CSS dodać stopkę, która będzie prawidłowo wyświetlana w każdych warunkach	275
Jak wyświetlić galerię miniatur zdjęć, nie stosując tabeli	281
Podsumowanie	286

Rozdział 9. Specjalne techniki CSS	287
Jak stworzyć kolorowe paski przewijania	287
Jak utworzyć menu, które będzie widoczne nawet po przewinięciu zawartości strony	289
Jak uzyskać nieruchome menu w przeglądarce Internet Explorer	293
Czy za pomocą CSS mogę utworzyć stopkę, która pozostaje nieruchoma jak ramka?	297
Czy można wyłącznie za pomocą CSS utworzyć menu rozwijane?	304
Czy w CSS można zaokrąglić narożniki ramek?	309
Jak za pomocą CSS uzyskać efekt zaokrąglonych narożników, który będzie działał w przeglądarkach innych niż Mozilla	311
Jak w przeglądarkach Mozilla i Internet Explorer stworzyć półprzezroczyste elementy	317
Jak za pomocą CSS wyróżnić zewnętrzne łącza	320
Czy można użyć CSS do wstawiania tekstu do dokumentu?	322
Jak zdefiniować styl dla pierwszej linii lub pierwszej litery w bloku	323
Czy stosowanie efektów, które nie działają w niektórych przeglądarkach, to coś złego?	327
Podsumowanie	327
Skorowidz	329

Rozdział 2.

Style tekstowe i inne techniki podstawowe

Ten rozdział omawia zastosowanie CSS do formatowania tekstu, a także dostarcza kolejnej porcji wiedzy na temat CSS oraz odpowiedzi na niektóre z często pojawiających się pytań. Jeśli CSS jest dla Ciebie nową techniką, analizując zawarte tu przykłady poznasz właściwości i sposoby jej wykorzystania. Dzięki nim będziesz mógł szerzej spojrzeć na kaskadowe arkusze stylów i rozpocząć własne eksperymenty. Dla tych, którzy znają już podstawy CSS, niniejszy rozdział będzie przypomnieniem tych wiadomości, które być może zdążyły już ulecieć z pamięci.

Zaprezentowane przykłady działają poprawnie w różnych przeglądarkach w różnych wersjach. Pamiętaj, że testowanie kodu w wielu aplikacjach jest bardzo ważne, chociaż akurat w przypadku stylów tekstowych nie powinno być jakichkolwiek problemów. Jedynie w starszych wersjach przeglądarek mogą wystąpić pewne rozbieżności w wyświetlaniu stron, jednak nie będą to poważne błędy.

Jak zastąpić znacznik czcionki za pomocą CSS

Określanie wyglądu tekstu w przeglądarkach za pomocą CSS jest możliwe od czasu czwartych wersji IE i Netscape, więc nie ma powodów, aby do tego celu wciąż stosować znacznik `<font>`. Zastąpienie go odpowiednim stylem to najprostszy sposób formatowania tekstu przy użyciu CSS.

Korzystając ze znaczników `<font>`, należy koniecznie zdefiniować styl dla każdego akapitu na każdej stronie witryny:

```
<p><font color="#800080"
face="Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif">Nadziwane papryki to
znakomita przystawka lub dodatek do dania kuchni chińskiej. Nadają się również
do umieszczenia na stole szwedzkim i nawet dzieci lubią je jeść. </font></p>
```

Rozwiązanie

Korzystając z kaskadowych arkuszy stylów, należy zdefiniować w stylu właściwość `color` znacznika `<p>` jako `#800080`, a właściwość `font-family` jako `Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif`:

```
p {  
  color: #800080;  
  font-family: Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
}
```

Od tej pory każdy tekst zawarty w znaczniku `<p>` będzie wyświetlany zgodnie z powyższym stylem, dzięki czemu nie będziesz musiał wielokrotnie stosować dodatkowych opisów do każdego znacznika. Znacznie łatwiej będzie Ci zmodyfikować witrynę, gdy klient niespodziewanie zażąda zmiany w stu dokumentach czcionki z Verdana na Times!

Jak opisywać wielkość czcionki — za pomocą pikseli, punktów, emów czy innej jednostki

W CSS wielkość tekstu można określić za pomocą właściwości `font-size`. Na przykład:

```
font-size: 12px;
```

Istnieje jednak szereg innych sposobów definiowania rozmiarów czcionki. Decyzja, który wybrać, wymaga podstawowej wiedzy o względnej wartości każdej z dostępnych jednostek rozmiaru tekstu.

Rozwiązanie

Jednostki rozmiaru tekstu

W tabeli 2.1 zebrane zostały jednostki, które można stosować do definiowania rozmiaru tekstu w dokumentach.

Tabela 2.1. Jednostki rozmiaru tekstu

Identyfikator jednostki	Nazwa jednostki
pt	punkt
pc	pica
px	piksel
em	em
ex	ex
%	procent

Punkty i pice

```
p {  
  font-size: 10pt;  
}
```

Powinieneś unikać stosowania punktów i pic do definiowania rozmiaru tekstu wyświetlanego na ekranie. Jednostki te znakomicie nadają się do określania rozmiaru w drukarstwie, gdyż do tego celu zostały stworzone. Punkt jest równy $\frac{1}{72}$ cala, a pica $\frac{1}{6}$ cala. Rozmiar wydrukowanego tekstu będzie dokładnie odpowiadał podanym wartościom. Niestety komputery nie potrafią dokładnie określić rzeczywistej wielkości elementów wyświetlanych na ekranie monitora, dlatego zgadują — często niepoprawnie — rozmiary punktu lub picy, przez co końcowy efekt różni się w zależności od platformy. Jeśli tworzysz drukowany arkusz stylów lub dokument przeznaczony do wydrukowania, możesz stosować opisywane jednostki. Zasadniczo jednak należy ich unikać podczas projektowania stron internetowych.

Piksele

```
p {  
  font-size: 12px;  
}
```

Wielu programistów do określania wielkości tekstu woli stosować piksele. Jednostka ta pozwala zachować jednolity wygląd strony w różnych przeglądarkach i na różnych platformach. Z drugiej strony piksele nie uwzględniają ustawień użytkownika w przeglądarce, a ponadto w większości przeglądarek użytkownik nie może skalować tekstu, którego rozmiar określono w pikselach. To poważny problem dla tych osób, które muszą powiększać wyświetlany na ekranie tekst, aby móc go odczytać. Z tego względu, mimo że piksele wydają się najprostszym rozwiązaniem, powinno się unikać ich stosowania wszędzie tam, gdzie dostępna jest inna metoda określania rozmiaru czcionki — zwłaszcza w przypadku stron z dużą ilością tekstu. Jeśli tworzysz dokument przeznaczony do wydrukowania lub używasz do drukowania arkuszy stylów, powinieneś całkowicie zrezygnować z określania rozmiaru tekstu w pikselach. Piksele nie mają żadnego znaczenia w drukarstwie i — podobnie jak przy wyświetlaniu na ekranie tekstu określonego w punktach — aplikacje drukujące próbują jedynie odgadnąć wielkość czcionki, jaka powinna pojawić się na papierze.

Emy

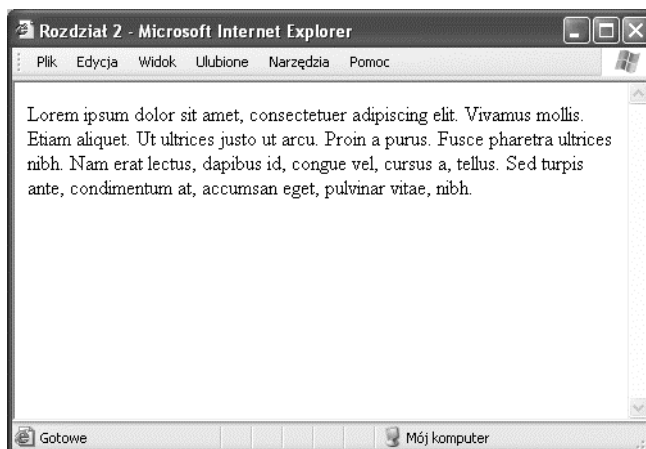
Em jest względną jednostką rozmiaru tekstu — 1 em jest równy wysokości litery „M” w domyślnym rozmiarze czcionki. Jeśli chodzi o CSS, 1em jest równy domyślnej wielkości czcionki użytkownika lub — jeżeli różni się on od czcionki domyślnej — równy wielkości elementu nadrzędnego. Jeśli stosujesz emy (lub inną jednostkę względną) do oznaczania wszystkich rozmiarów czcionek w dokumencie, użytkownicy będą mogli zmieniać rozmiar wyświetlanego tekstu zgodnie z własnymi preferencjami. Zadeklarujmy rozmiar tekstu w znaczniku <p> jako 1em:

```
p {  
  font-size: 1em;  
}
```

Użytkownik korzystający z przeglądarki Internet Explorer 6, w której rozmiar wyświetlanego tekstu został ustawiony jako *Średni*, ujrzy akapit w postaci przedstawionej na rysunku 2.1.

Rysunek 2.1.

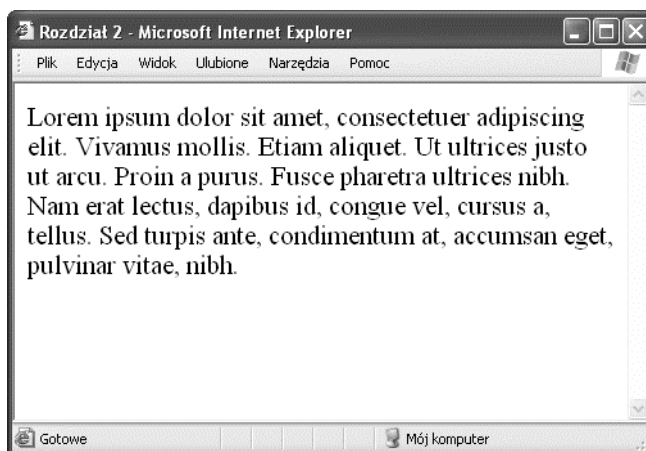
Wygląd okna przeglądarki internetowej przy ustawieniu atrybutu font-size na 1 em, a rozmiaru czcionki w przeglądarce na Średni

Jeżeli natomiast użytkownik będzie miał przeglądarkę skonfigurowaną tak, aby czcionka wyświetlana była jako *Największa*, wówczas tekst o wielkości 1 em będzie wyglądał tak, jak przedstawia to rysunek 2.2.

Rysunek 2.2.

Wygląd okna przeglądarki internetowej przy ustawieniu atrybutu font-size na 1 em, a rozmiaru czcionki w przeglądarce na Największa

Z punktu widzenia projektanta taki sposób definiowania rozmiaru tekstu zmniejsza kontrolę nad wyglądem strony w przeglądarce użytkownika. Z drugiej strony umożliwia on przeczytanie zawartości przez tych użytkowników, którzy potrzebują dużej czcionki.

Wartości emów mogą być przedstawione jako liczby dziesiętne. Na przykład, aby wyświetlić tekst o rozmiarze o 10% mniejszym niż domyślny rozmiar czcionki użytkownika (lub 10% mniejszym niż rozmiar elementu nadrzędnego), powinieneś napisać:

```
p {  
  font-size: 0.9em;  
}
```

Natomiast aby wyświetlić tekst o 10% większy:

```
p {  
  font-size: 1.1em;  
}
```

Exy

Ex jest względną jednostką wielkości odpowiadającą wysokości małej litery „x” o domyślnym rozmiarze. Teoretycznie, jeżeli zdefiniujesz rozmiar czcionki jako 1 ex, wielkie litery w wyświetlanym tekście powinny mieć tę samą wysokość, co „x” w przypadku braku zdefiniowanej wielkości czcionki.

Niestety dzisiejsze przeglądarki nie posiadają funkcji typograficznych umożliwiających dokładne określenie rozmiaru ex i zazwyczaj w jakiś sposób go szacują. Z tego powodu jednostka ta rzadko bywa stosowana w projektowaniu stron internetowych.

Procenty

```
p {  
  font-size: 100%;  
}
```

Podobnie jak w przypadku emów i exów, rozmiar czcionki wyrażony w procentach uwzględnia konfigurację przeglądarki użytkownika i tak opisane czcionki mogą być dowolnie skalowane. Ustawienie znacznika <p> na 100% spowoduje wyświetlenie tekstu o wielkości równej domyślnym ustawieniom czcionki użytkownika (podobnie jak dla 1 em). Zmniejszenie wartości procentowej spowoduje pomniejszenie wyświetlanego tekstu:

```
p {  
  font-size: 90%;  
}
```

Zwiększenie wartości spowoduje powiększenie tekstu:

```
p {  
  font-size: 150%;  
}
```

Słowa kluczowe

Rozmiar tekstu można również definiować za pomocą słów kluczowych.

Słowa kluczowe definiujące bezwzględny rozmiar czcionki

W CSS istnieje siedem słów kluczowych określających bezwzględny rozmiar tekstu:

- ♦ xx-small,
- ♦ x-small,
- ♦ small,

- ◆ medium,
- ◆ large,
- ◆ x-large,
- ◆ xx-large.

Słowa te są względne wobec siebie nawzajem, a przeglądarki mogą interpretować je na różne sposoby. Większość przeglądarek wyświetla rozmiar `medium` jako odpowiadający rozmiarowi tekstu bez zdefiniowanego stylu, natomiast pozostałe rozmiary są odpowiednio skalowane. Wyjątek stanowi przeglądarka Internet Explorer 5 (oraz wersja 6 w przypadku niektórych typów dokumentów), w której rozmiarowi tekstu bez zdefiniowanego stylu odpowiada słowo kluczowe `small`.

Bezwzględny rozmiar czcionki oznacza w tym przypadku, że nie jest on zależny od żadnego elementu nadrzędnego. W przeciwieństwie jednak do wartości bezwzględnych podawanych w pikselach i punktach, umożliwia on zmianę rozmiaru oglądanego przez użytkownika tekstu oraz uwzględnia ustawienia przeglądarki. Głównym problemem w stosowaniu słów kluczowych jest to, że tekst o rozmiarze `x-small` może być w jednej przeglądarce doskonale czytelny, a w innej zdecydowanie za mały.

Słowa kluczowe definiujące względny rozmiar czcionki

Stosując słowa kluczowe `larger` lub `smaller`, definiujemy względny rozmiar czcionki, który określany będzie na podstawie rozmiaru elementu podrzędnego — podobnie jak w przypadku zastosowania jednostki `em` lub `%`. Jeżeli zatem zdefiniujesz znacznik `<p>` jako `small` i zechcesz wyświetlić wyróżniony tekst jako odpowiednio większy, powinieneś dodać do arkusza stylów następujący fragment (listing 2.1):

Listing 2.1. Zawartość pliku *wzgledny.css*

```
p {
    font-size: small;
}
em {
    font-size: larger;
}
```

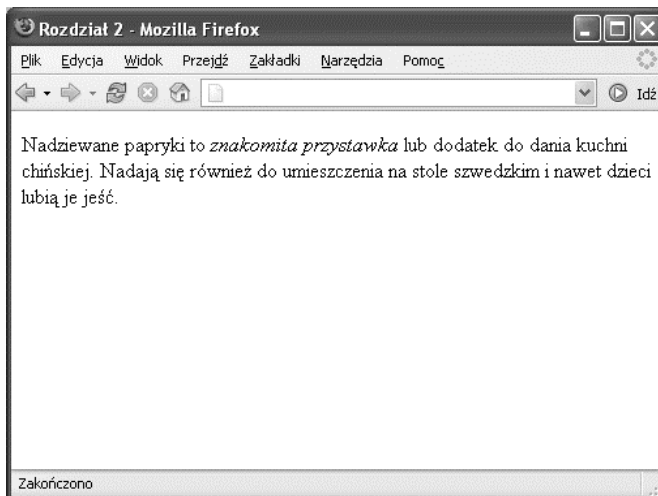
Poniższy fragment zostanie wyświetlony w przeglądarce tak, jak zostało to pokazane na rysunku 2.3, ponieważ tekst zawarty w znaczniku `<em>` jest zdefiniowany jako większy (`larger`) niż jego element nadrzędny — znacznik `<p>` (listing 2.2).

Listing 2.2. Zawartość pliku *wzgledny.html (fragment)*

```
<p>Nadziewane papryki to <em>znakomita przystawka</em> lub dodatek
do dania kuchni
chińskiej. Nadają się również do umieszczenia na stole szwedzkim
i nawet dzieci lubią je jeść.</p>
```

Rysunek 2.3.

Rozmiar wyróżnionego tekstu jest większy niż pozostałej części akapitu

Rozmiary względne i ich dziedziczenie

Gdy stosujesz jeden ze sposobów względnego określania rozmiaru czcionki, pamiętaj, że modyfikowany element dziedziczy rozmiar początkowy od elementu podrzędnego, po czym odpowiednio modyfikuje swoją wielkość. Nie stanowi to problemu w przypadku układów, w których nie ma wielu zagnieżdżeń. Jeśli jednak strona zawierać będzie tabele z rozbudowanymi zagnieżdżeniami, wówczas nie zawsze będzie oczywiste, który element jest nadrzędny i dziedziczenie rozmiarów może przebiegać niezgodnie z oczekiwaniami. Ilustruje to poniższy przykład.

Arkusze stylów zawiera następujący kod, definiujący znacznik `td` tak, aby wyświetlać tekst o rozmiarze 80%. Jest to nieco mniejsza wartość od domyślnej czcionki użytkownika i może być modyfikowana za pomocą ustawień przeglądarki (listing 2.3):

Listing 2.3. *Plik zagnieżdżanie.css*

```
td {  
    font-size: 80%;  
}
```

Na stronie, która nie posiada zagnieżdżonych komórek tabel, tekst będzie konsekwentnie wyświetlany jako pomniejszony. Jednak w przypadku układu zawierającego zagnieżdżone tabele (listing 2.4), rozmiar tekstu w każdej z tych tabel wyniesie 80% rozmiaru czcionki w tabeli nadrzędnej.

Listing 2.4. *Plik zagnieżdżanie.html (fragment)*

```
<table>  
  <tr>  
    <td>To jest pierwsza tabela  
    <table>
```

```
<tr>
  <td> To jest druga tabela
    <table>
      <tr>
        <td> To jest trzecia tabela</td>
      </tr>
    </table>
  </td>
</tr>
</table>
</td>
</tr>
</table>
```

Efekt działania powyższego fragmentu został pokazany na rysunku 2.4. Jak widzisz, w każdej kolejnej tabeli tekst staje się mniejszy.

Rysunek 2.4.

*Efekt zastosowania
względnych rozmiarów
czcionek dla tekstu
w tabelach
zagnieżdżonych*

Analiza

Przy wyborze sposobu określania rozmiaru tekstu należy zawsze zastosować metodę, która pozwoli użytkownikom zmieniać rozmiar wyświetlanej czcionki i dzięki której rozmiar ten będzie zgodny z ustawieniami przeglądarki użytkownika. Rozmiary względne wydają się funkcjonować poprawnie w układach CSS i prostych układach zawierających tabele, jednak w przypadku tabel zagnieżdżonych mogą sprawić trochę kłopotów ze względu na sposób dziedziczenia rozmiaru. Jeśli jesteś zdecydowany, aby zastosować jednostki bezwzględne, rozważ włączenie do interfejsu użytkownika opcji wyboru rozmiaru wyświetlanego tekstu.

Jak zdefiniować czcionkę dla wyświetlanego tekstu

Rozwiązanie

Zdefiniuj czcionkę, za pomocą której ma być wyświetlany tekst akapitu, korzystając z właściwości `font-family`:

```
p {  
    font-family: Verdana;  
}
```

Analiza

Oprócz najbardziej popularnych czcionek, takich jak Verdana czy Times New Roman, CSS umożliwia stosowanie innych znanych rodzin czcionek:

- ♦ serif,
- ♦ sans-serif,
- ♦ monospace,
- ♦ cursive,
- ♦ fantasy.

Przy definiowaniu czcionek należy pamiętać, że użytkownicy prawdopodobnie nie mają zainstalowanych tych samych krojów co my. Jeżeli czcionka nie zostanie odnaleziona w systemie, wówczas tekst będzie wyświetlany za pomocą domyślnej czcionki przeglądarki internetowej, bez względu na układ witryny.

Najprostsze rozwiązanie to zadeklarować popularną rodzinę czcionek i pozostawić wybór konkretnej czcionki systemowi użytkownika. Na przykład, jeżeli dokument ma być wyświetlony przy użyciu czcionki sans-serif (Arial), wystarczy napisać następującą deklarację:

```
p {  
    font-family: sans-serif;  
}
```

Z pewnością jednak chciałbyś mieć większą kontrolę nad sposobem wyświetlania tekstu w przeglądarce. Na szczęście istnieje możliwość zdefiniowania konkretnej nazwy czcionki, a nie tylko rodziny czcionek. Przyjrzyjmy się poniższej deklaracji znacznika `<p>`. Zgodnie z nią najpierw sprawdzona zostanie obecność w systemie czcionki Verdana; w przypadku jej braku przeglądarka sprawdzi obecność czcionki Geneva. Jeśli przeglądarka także jej nie odnajdzie, nastąpi próba odszukania czcionek Arial i Helvetica.

Jeśli te również nie zostaną znalezione, tekst zostanie wyświetlony za pomocą domyślnej czcionki systemowej sans-serif.

```
p {  
    font-family: Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
}
```

Jak usunąć podkreślenie z łączy do stron internetowych

Domyślnie tekst będący łączem do innej strony WWW jest podkreślony i różni się kolorem od reszty tekstu. Czasem jednak będziesz chciał to wyróżnienie usunąć.

Rozwiązanie

Aby usunąć podkreślenie, należy zastosować właściwość `text-decoration`. Domyślna wartość tej właściwości dla znacznika `<a>` to `<underline>`. Aby zlikwidować podkreślenie, należy do definicji znacznika dołączyć poniższą linię kodu:

```
text-decoration: none;
```

Efekt widoczny na rysunku 2.5 został uzyskany za pomocą kodu CSS przedstawionego na listingu 2.5.

Listing 2.5. Plik `podkreslanie_lacz.css`

```
a:link, a:visited {  
    text-decoration: none;  
}
```

Rysunek 2.5.

Modyfikując właściwość `text-decoration`, można usunąć podkreślenie z łączy internetowych

Analiza

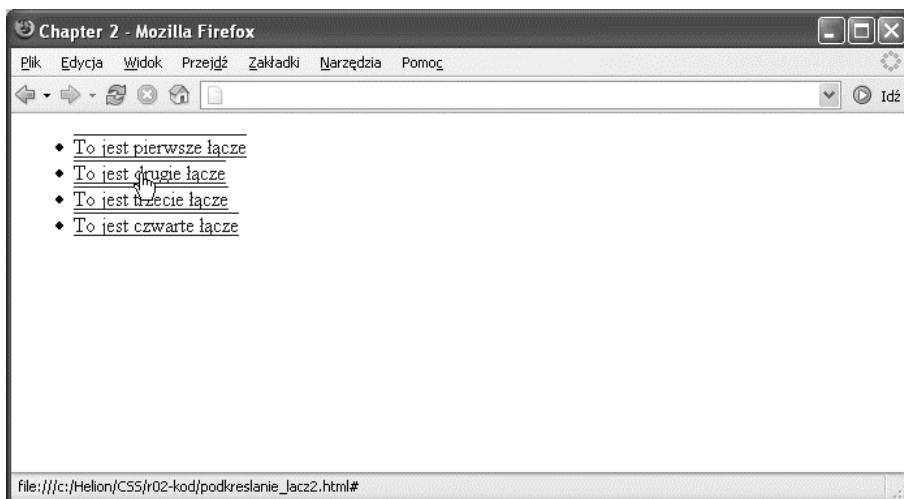
Oprócz `underline` i `none`, właściwość `text-decoration` może przyjmować następujące wartości:

- ♦ `overline`,
- ♦ `line-through`,
- ♦ `blink`.

Wypróbuj działanie tych wartości — zarówno pojedynczo, jak i kilku naraz. Na przykład, aby uzyskać podkreślenie łącza oraz linię nad nim (jak na rysunku 2.6), powinieneś użyć kodu przedstawionego na listingu 2.6.

Listing 2.6. *Plik `podkreslanie_lacz2.css`*

```
a:link, a:visited {  
    text-decoration: underline overline;  
}
```


Rysunek 2.6. Właściwości `text-decoration` można przypisać kilka wartości naraz, uzyskując w ten sposób interesujące efekty

Nadużywanie podkreślenia

Istnieje również możliwość zastosowania właściwości `text-decoration` dla tekstu, który nie jest łączem, jednak w takim przypadku należy zachować szczególną ostrożność. Podkreślanie łącz jest przyjęte i stosowane na całym świecie, tak więc użytkownik może potraktować każdy podkreślony tekst jako łącze.

Kiedy nie należy usuwać podkreślenia?

Podkreślanie łączy standardowo obsługują wszystkie przeglądarki internetowe. Każdy użytkownik spodziewa się, że łączy na stronie będą podkreślone. Usunięcie podkreślenia bardzo utrudni ich odnalezienie — nawet jeśli będą innego koloru. Tak więc nie polecam usuwania podkreślenia łączy. Istnieje wiele innych sposobów ich atrakcyjnego wyróżnienia, które nie wymagają rezygnacji ze stosowania podkreśleń.

Zupełnie inny przypadek stanowią łączy w ramach menu lub w formie przycisku. W takiej sytuacji możesz zdecydować się na usunięcie podkreślenia, gdyż jest oczywiste, że nie jest to zwykły tekst.

Jak utworzyć łączy, którego kolor zmieni się po wskazaniu kursorem

Jednym z atrakcyjnych efektów dla łączy jest zmiana wyglądu w chwili wskazania kursorem myszki. Efekt ten stosuje się zazwyczaj w celu zastąpienia standardowych przycisków nawigacji, jednak można go również wykorzystać do wyróżnienia łączy w dokumencie.

Rozwiązanie

Aby uzyskać wspomniany efekt, zmienimy style pseudoklas `:hover` i `:active` tak, aby różniły się od innych pseudoklas znacznika kotwicy.

Tworzenie efektu rozpoczniemy od następującej deklaracji stylów znacznika łączy (listing 2.7).

Listing 2.7. *Plik `podkreslanie_lacz3.css`*

```
a:link, a:visited, a:hover, a:active {
    text-decoration: underline;
    color: #6A5ACD;
    background-color: transparent;
}
```

Po zastosowaniu tego stylu łączy będą podkreślone i w kolorze niebieskim #6A5ACD, co zostało pokazane na rysunku 2.7.

Aby wyróżnić pseudoklasy `:hover` i `:active`, należy usunąć je z deklaracji innych pseudoklas i wprowadzić ich własne deklaracje. Do standardowego podkreślenia dołączyłam linię górną, zmodyfikowany kolor tła oraz zastosowałam ciemniejszy kolor tekstu. Wynikowy styl CSS został pokazany na listingu 2.8, a efekt końcowy na rysunku 2.8.

Rysunek 2.7.

Dla wszystkich pseudoklas łączy zastosowana została taka sama deklaracja kotwicy

Listing 2.8. *Plik podkreslanie_lacz4.css*

```
a:link, a:visited {
    text-decoration: underline;
    color: #6A5ACD;
    background-color: transparent;
}
a:hover, a:active {
    text-decoration: underline overline;
    color: #191970;
    background-color: #C9C3ED;
}
```

Rysunek 2.8.

Efekty zastosowania stylu CSS stają się widoczne po wskazaniu łącza kursorem myszki

Zorientowałeś się zapewne, że w podobny sposób można definiować style dla pozostałych pseudoklas. Przede wszystkim możesz specjalnie wyróżnić łącza do stron, które zostały już odwiedzone przez użytkownika. Aby to zrobić, wystarczy zmodyfikować styl pseudoklas `:visited`.

Podczas definiowania stylów dla pseudoklas pamiętaj, aby nie zmieniać rozmiaru czy grubości tekstu. Jeśli to zrobisz, zawartość strony będzie „pływać”, dostosowując się w chwili wskazania kursorem do powiększonego tekstu.

Kolejność deklaracji pseudoklas

Pseudoklas łącza powinny zostać zadeklarowane w następującej kolejności: `link`, `visited`, `hover`, `active`. W przeciwnym razie pseudoklas mogą działać niepoprawnie. Prosty sposób na zapamiętanie tej kolejności jest mnemonik: **LoVeHAtE** („miłośćnienawiść”).

Jak wyświetlić dwa różne style łącza na jednej stronie

W poprzednim przykładzie zobaczyliśmy, jak zdefiniować style dla różnych selektorów znacznika kotwicy. Co jednak zrobić, jeśli chcielibyśmy zastosować różne style łącza w tym samym dokumencie — na przykład bez podkreślenia w menu nawigacyjnym, ale z podkreśleniem w głównej części strony? Jeśli część strony posiada ciemne tło, na pewno chciałbyś w tym miejscu użyć innego koloru łącza. Jak zatem to zrobić?

Rozwiązanie

Zastosowanie wielu różnych stylów łącza zobrazujemy, modyfikując stworzony wcześniej arkusz stylów (listing 2.9).

Listing 2.9. Plik `typy_lacz.css` (fragment)

```
a:link, a:visited {
    text-decoration: underline;
    color: #6A5ACD;
    background-color: transparent;
}

a:hover, a:active {
    text-decoration: underline overline;
    color: #191970;
    background-color: #C9C3ED;
}
```

Mamy zatem zdefiniowany styl domyślny, za pomocą którego wyświetlane będą łącza w naszych dokumentach. Styl ten definiuje niebieski kolor łącza, więc w przypadku niebieskiego tła łącza będzie niewidoczne. Konieczne jest zatem utworzenie drugiego zestawu stylów specjalnie dla łącza na niebieskim tle.

Najpierw należy określić klasę lub identyfikator ID dla obszaru, który zawierać będzie łącza w zmienionym kolorze. Jeśli dla obszaru określono już style CSS, ma on także określoną klasę lub ID, które mogą zostać wykorzystane. Załóżmy, że nasz dokument zawiera kod pokazany na listingu 2.10:

Listing 2.10. *Plik typy_lacz.html (fragment)*

```
<div class="ramka">
  <p>Odwiedź nasz <a href="sklep.html">sklep internetowy</a>, w którym znajdziesz
    wszystko, czego potrzebujesz</p>
</div>
```

Konieczne jest utworzenie stylu CSS dla łącza w obszarze, w którym element nadrzędny został zmodyfikowany za pomocą klasy ramka (listing 2.11):

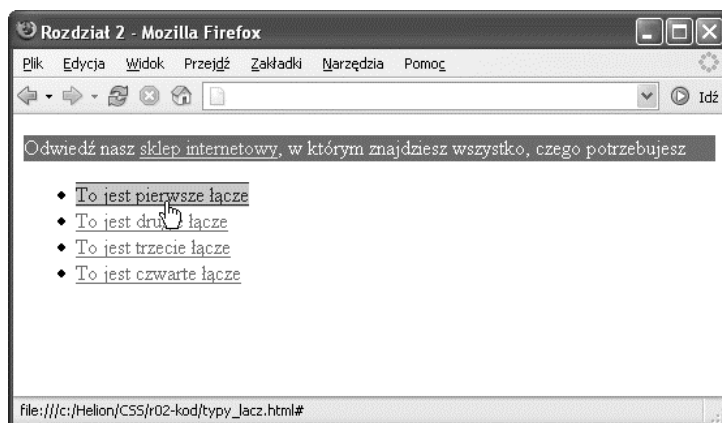
Listing 2.11. *Plik typy_lacz.css (fragment)*

```
.ramka {
  color: #FFFFFF;
  background-color: #6A5ACD;
}
.ramka a:link, .ramka a:visited {
  text-decoration: underline;
  color: #E4E2F6;
  background-color: transparent;
}

.ramka a:hover, .ramka a:active {
  background-color: #C9C3ED;
  color: #191970;
}
```

Na rysunku 2.9 widoczne są łącza sformatowane za pomocą dwóch różnych stylów — w głównym dokumencie widoczne są efekty pierwszego stylu, natomiast łącze w niebieskiej ramce zostało sformatowane za pomocą drugiego stylu.

Rysunek 2.9.
*W jednym dokumencie
można wykorzystać
dwa różne style
formatowania łącza*

Jak dodać kolor tła do nagłówka

Kolor tła można zdefiniować dla dowolnego elementu strony internetowej, w tym również dla nagłówka.

Rozwiązanie

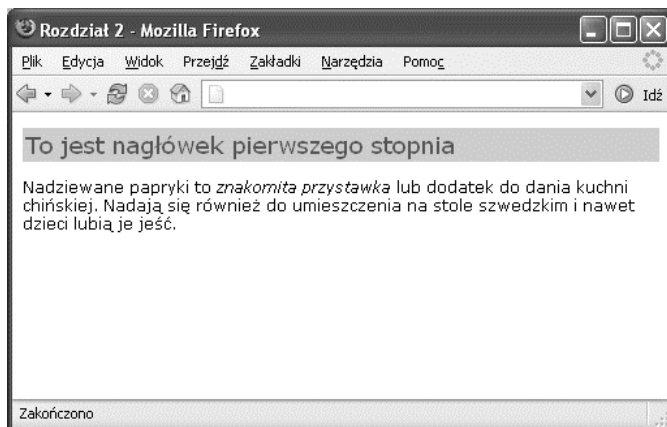
Na listingu 2.12 przedstawiony został arkusz CSS definiujący styl dla wszystkich nagłówków pierwszego stopnia w dokumencie. Efekt działania tego stylu widoczny jest na rysunku 2.10.

Listing 2.12. Plik `kolor_naglowka.css` (fragment)

```
h1 {  
    background-color: #ADD8E6;  
    color: #256579;  
    font: 18px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    padding: 2px;  
}
```

Rysunek 2.10.

Nagłówki również mogą posiadać tło

Miejsce dla koloru

Jeśli dodajemy kolor tła do nagłówka, warto zmodyfikować sam tekst tak, aby utworzyć trochę wolnej przestrzeni pomiędzy nim a krawędzią kolorowego tła — tak jak w nagłówku w powyższym przykładzie.

Jak podkreślić tekst nagłówka

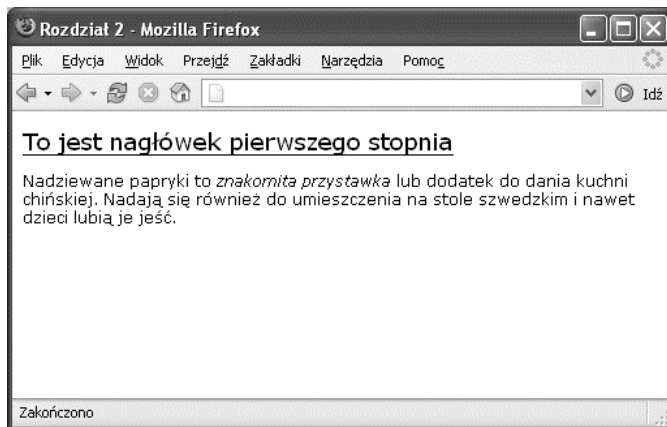
Rozwiązanie

Są dwa sposoby, aby dodać podkreślenie do tekstu nagłówka. Najprościej jest zastosować właściwość `text-decoration`, którą poznaliśmy przy okazji nadawania stylów łączom. Metoda ta pozwala podkreślić tekst linią w tym samym kolorze co tekst (listing 2.13 i rysunek 2.11).

Listing 2.13. *Plik `podkreslenie_naglowka.css` (fragment)*

```
h1 {  
    font: 18px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    text-decoration: underline;  
}
```

Rysunek 2.11.
*Podkreślenie tekstu
nagłówka za pomocą
właściwości
`text-decoration`*

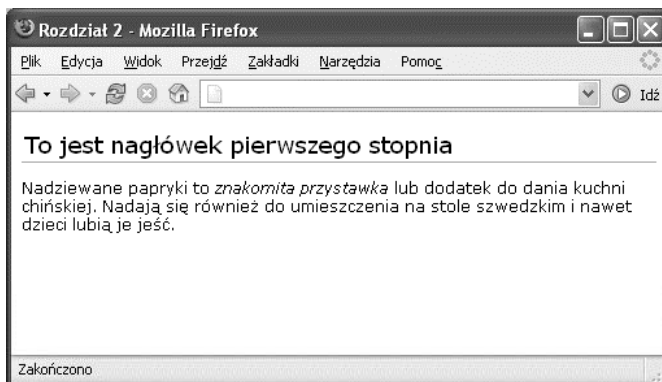
Inny sposób podkreślenia nagłówka to dodanie do niego dolnej ramki (listing 2.14). Takie rozwiązanie jest bardziej elastyczne — możesz ustalić odległość linii podkreślenia od tekstu, a także zastosować inny kolor linii niż tekstu. Jednak w tym przypadku efekt końcowy może nieznacznie różnić się w poszczególnych przeglądarkach, musisz zatem upewnić się, że przynajmniej w tych najpopularniejszych otrzymany rezultat będzie odpowiadał Twoim oczekiwaniom (patrz rysunek 2.12).

Listing 2.14. *Plik `podkreslenie_naglowka2.css` (fragment)*

```
h1 {  
    font: 18px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    padding: 2px;  
    border-bottom: 1px solid #aaaaaa;  
}
```

Rysunek 2.12.

*Podkreślenie
tekstu nagłówka
z wykorzystaniem
dolnej ramki*

Jak usunąć odstęp pomiędzy nagłówkiem <h1> a występującym pod nim akapitem

Rozwiązanie

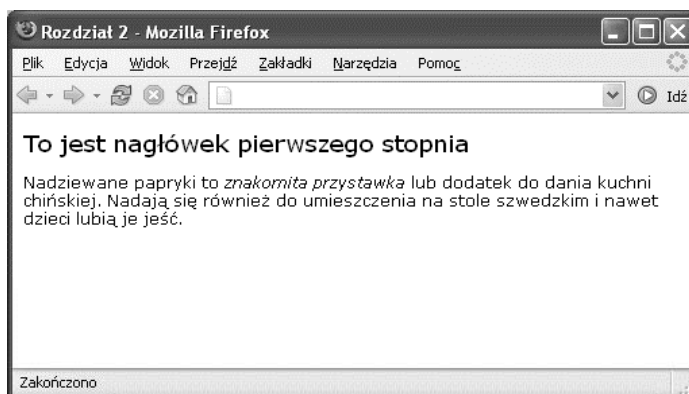
Przeglądarki wyświetlają przerwę pomiędzy nagłówkiem a akapitem, stosując marginesy górny i dolny, które przypisane są domyślnie do znacznika nagłówka i akapitu.

Aby zlikwidować ten odstęp, należy usunąć nie tylko dolny margines nagłówka, ale także górny margines akapitu. Jednak ze względu na to, że niewygodnie byłoby stosować selektor CSS w odniesieniu do „pierwszego akapitu za nagłówkiem”, łatwiej będzie przypisać nagłówkowi ujemny margines dolny. Marginesy, w przeciwieństwie do atrybutu padding (patrz listing 2.14), mogą przyjmować wartości ujemne.

Marginesy widoczne na rysunku 2.13 nie zostały zmienione.

Rysunek 2.13.

*Domyślny odstęp
pomiędzy nagłówkiem
pierwszego stopnia
a akapitem*

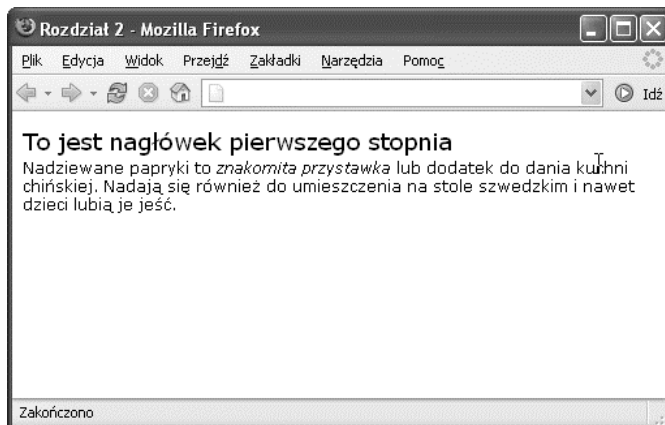

Na rysunku 2.14 pokazano ten sam nagłówek `<h1>` zmodyfikowany przez poniższy styl CSS:

```
h1 {  
    font: 18px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    margin-bottom: -10px;  
}
```

Rysunek 2.14.

Sposób wyświetlania nagłówka uległ zmianie po przypisaniu wartości `-10px` do właściwości `margin-bottom`

Jak podświetlić tekst bez stosowania znaczników czcionki

Bez stosowania CSS do podświetlenia fragmentu tekstu (na przykład w celu podkreślenia istotnego wyrażenia lub wyróżnienia wystąpień danej frazy w tekście dokumentu) należałoby wykorzystać odpowiedni znacznik czcionki.

Rozwiązanie

CSS pozwala utworzyć klasę dla stylu podświetlenia, a następnie zastosować ją poprzez umieszczenie tekstu, który ma zostać podświetlony, wewnątrz znaczników `<span>` dotyczących tej klasy. Na przykład w poniższym akapicie (listing 2.15) fragment tekstu został umieszczony wewnątrz znacznika `<span>` związanego z klasą `zolty`.

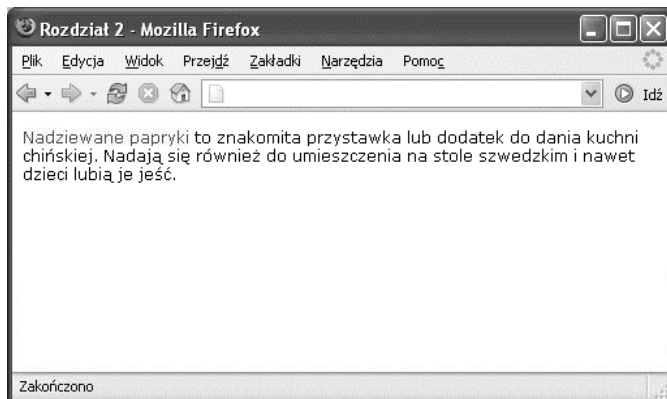
Listing 2.15. *Plik `zolty.html` (fragment)*

```
<p><span class="zolty">Nadziewane papryki</span> to znakomita przystawka lub  
dodatek  
do dania kuchni chińskiej. Nadają się również do umieszczenia na stole szwedzkim  
i nawet dzieci lubią je jeść.</p>
```

Zawartość klasy `zolty` została przedstawiona na listingu 2.16, a efekt jej zastosowania widoczny jest na rysunku 2.15.

Listing 2.16. *Plik zolty.css (fragment)*

```
.zolty {  
    background-color: #FFFFCC;  
    color: #B22222;  
}
```

Rysunek 2.15.
*Podświetlenie tekstu
za pomocą stylu CSS*

Jak zmodyfikować odstęp między liniami tekstu

Jedną z istotnych zalet CSS w porównaniu z klasycznymi znacznikami czcionki jest to, że kaskadowe arkusze stylów oferują o wiele większą kontrolę nad wyglądem tekstu na stronie internetowej. W tym przykładzie zobaczymy, w jaki sposób zmienić odstępy między liniami tekstu.

Rozwiązanie

Jeżeli domyślne odstępy pomiędzy liniami są za małe, powiększ je za pomocą właściwości `line-height` (listing 2.17).

Listing 2.17. *Plik odstepy.css*

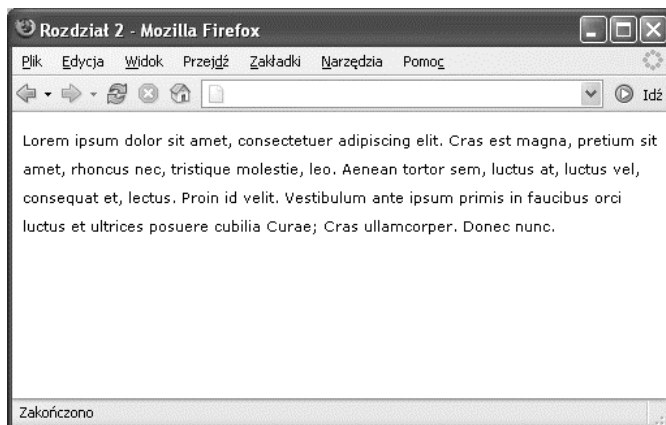
```
p {  
    font: 11px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    line-height: 2.0;  
}
```

Wynik powyższej modyfikacji znacznika `<p>` został pokazany na rysunku 2.16.

Nie przesadz ze zbyt dużą odległością między liniami, w przeciwnym razie czytanie tekstu będzie utrudnione.

Rysunek 2.16.

Modyfikacja odstępów między liniami za pomocą właściwości `line-height`

Brak jednostek?

Właściwość `line-height` możesz także zdefiniować stosując jednostki wielkości dostępne w CSS, czyli w emach lub pikselach. Jednak w takim przypadku znika zależność pomiędzy wysokością linii a rozmiarem czcionki elementów pochodnych.

Na przykład, jeżeli w powyższym pliku klasa `<span>` definiowałaby duży rozmiar czcionki (`large`), wysokość linii byłaby proporcjonalna do rozmiaru czcionki, gdyż właściwość `line-height` akapitu została ustawiona jako wartość liczbowo 2.0. Jeżeli natomiast `line-height` miałaby wartość 2 emy lub 200%, wówczas klasa `<span>` odziedziczyłaby rzeczywistą wysokość linii, a nie współczynnik proporcjonalności i w rezultacie rozmiar czcionki `large` nie wpłynąłby na wysokość linii w klasie `<span>`. W zależności od efektu, który chcesz uzyskać, takie działanie kodu może być czasami przydatne.

Jak wyjustować tekst

Justowanie tekstu powoduje, że odległość pomiędzy poszczególnymi wyrazami w linii zostaje zmodyfikowana tak, aby tekst został wyrównany zarówno do lewej, jak i do prawej krawędzi — dokładnie tak, w tej książce. Ten sposób wyrównywania tekstu dostępny jest w CSS.

Rozwiązanie

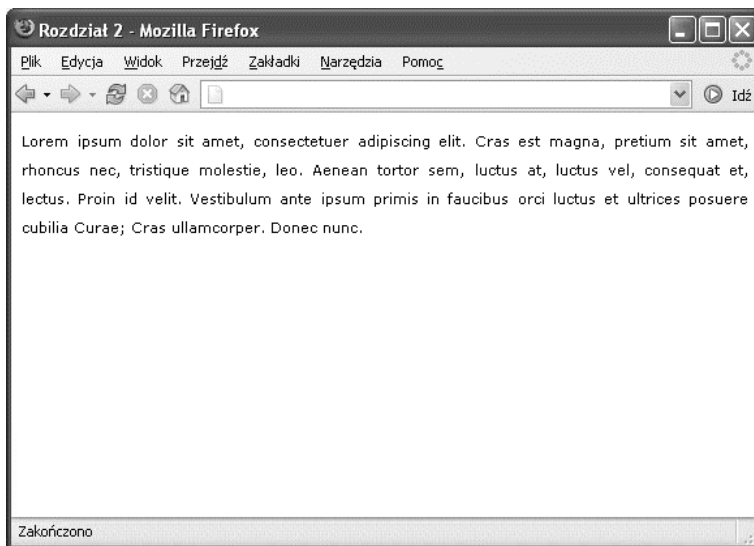
Aby wyjustować tekst akapitu, należy skorzystać z właściwości `text-align` (listing 2.18).

Listing 2.18. *Plik `justowanie.css`*

```
p {
  text-align: justify;
  font: 11px Verdana, Geneva, Arial, Helvetica, sans-serif;
  line-height: 2.0;
}
```

Na rysunku 2.17 przedstawiony został efekt działania powyższego listingu.

Rysunek 2.17.
*Justowanie tekstu
za pomocą
właściwości
text-align*

Analiza

Właściwość text-align, obok justify, może przyjmować następujące wartości:

right

Wyrównuje tekst do prawego marginesu kontenera.

left

Wyrównuje tekst do lewego marginesu kontenera.

center

Wyśrodkowuje tekst zawarty w kontenerze.

Jak nadać styl poziomej linii

Rozwiązanie

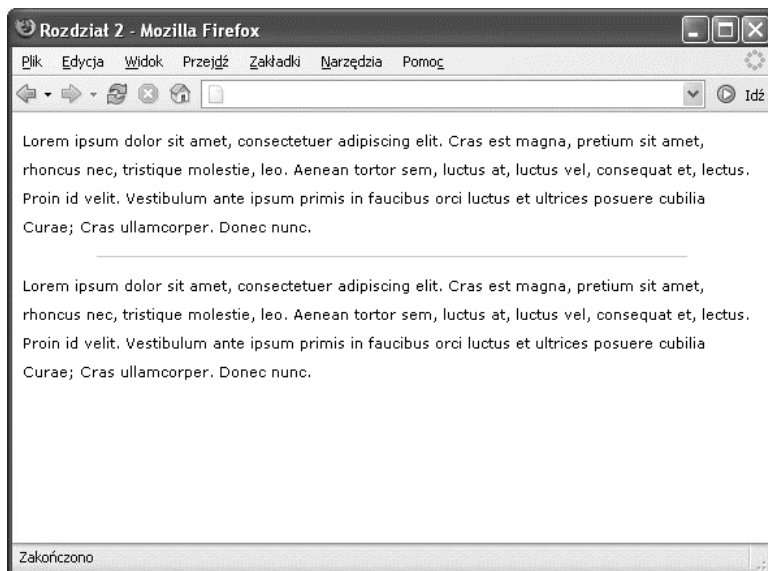
Możesz modyfikować zarówno kolor, jak i wysokość oraz długość linii poziomej. Zwróć uwagę, że w poniższym listingu (2.19) użyłam tych samych wartości dla właściwości color oraz background-color, ponieważ przeglądarki oparte na Mozilli odczytują wartość background-color, podczas gdy Internet Explorer korzysta z właściwości color.

Listing 2.19. *Plik styl_hr.css (fragment)*

```
hr {  
    border: none;  
    background-color: #ADD8E6;  
    color: #ADD8E6;  
    height: 1px;  
    width: 80%;  
}
```

Efekt zastosowania powyższego stylu widoczny jest na rysunku 2.18.

Rysunek 2.18.
*Zmiana koloru,
wysokości
i długości linii
poziomej*

Jak wprowadzić wcięcie w tekście

Rozwiązanie

Text może zostać wcięty przy wykorzystaniu właściwości padding-left w odniesieniu do kontenera tekstu (listing 2.20 i 2.21).

Listing 2.20. *Plik wciecie.html (fragment)*

```
<p class="wciecie">Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur  
    adipiscing elit. Vivamus mollis. Etiam aliquet. Ut ultrices  
    justo ut arcu. Proin a purus. Fusce pharetra ultrices nibh.  
    Nam erat lectus, dapibus id, congue vel, cursus a, tellus.  
    Sed turpis ante, condimentum at, accumsan eget, pulvinar  
    vitae, nibh.</p>
```

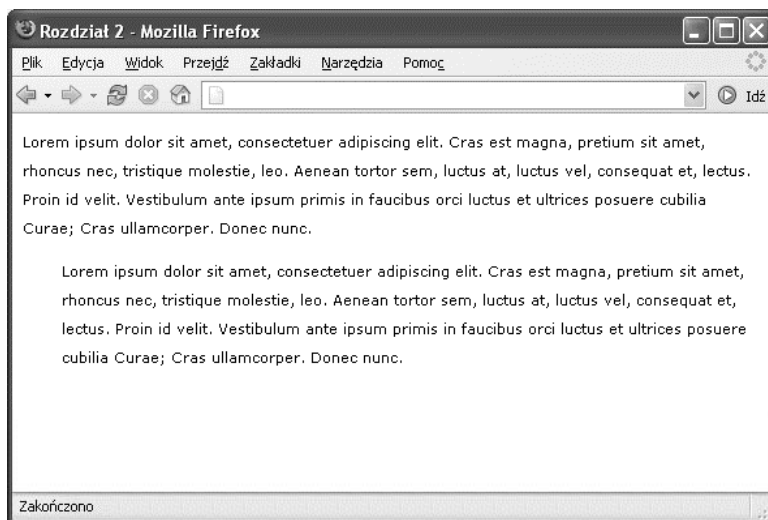
Listing 2.21. *Plik wciecie.css (fragment)*

```
.wciecie {  
    padding-left: 30px;  
}
```

Akapit, którego tekst został wcięty, pokazany został na rysunku 2.19.

Rysunek 2.19.

*Wcięcie tekstu
za pomocą
właściwości CSS*

Analiza

Aby uzyskać wcięcie tekstu, nie powinno się stosować znacznika HTML `<blockquote>`, chyba że tekst ten rzeczywiście jest cytatem. Mimo że niektóre graficzne narzędzia do tworzenia witryn internetowych, jak na przykład Macromedia Dreamweaver, często opisują ten znacznik jako „tekst wcięty”, oprzyj się pokusie stosowania go w tym celu. Zamiast tego zdefiniuj regułę CSS, za pomocą której będziesz mógł stosować wcięcie do odpowiednich akapitów tekstu. Znacznik `<blockquote>` przeznaczony jest do oznaczania cytatu i jest wykorzystywany przez aplikacje dla osób z upośledzeniem wzroku. Oznaczony w ten sposób tekst będzie odczytany z inną intonacją, aby odbiorca mógł się zorientować, że jest to cytat. Jeżeli zastosujesz `<blockquote>` do wcięcia zwykłego akapitu, może to wprowadzić w błąd osoby korzystające z oprogramowania tego typu.

Wcięcie pierwszej linii

Ta sama technika pozwala także zastosować wcięcie tylko w odniesieniu do pierwszej linii każdego akapitu. Aby wciąć pierwszy akapit, należy użyć właściwości `text-indent` w odniesieniu do znacznika akapitu lub do klasy stosowanej do modyfikacji akapitów:

```
p {  
    text-indent: 20px;  
}
```

Jak wyśrodkować tekst

Rozwiązanie

Aby wyśrodkować tekst lub inny element, należy właściwości `text-align` przypisać wartość `center` (listing 2.22 i 2.23).

Listing 2.22. *Plik `wysrodkowanie.html` (fragment)*

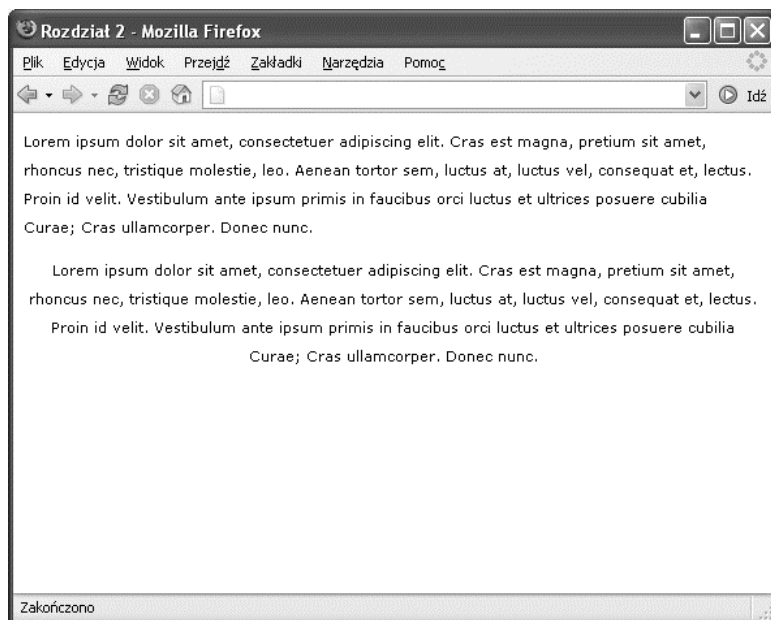
```
<p class="wysrodkowany">Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur  
adipiscing elit. Vivamus mollis. Etiam aliquet. Ut ultrices  
justo ut arcu. Proin a purus. Fusce pharetra ultrices nibh.  
Nam erat lectus, dapibus id, congue vel, cursus a, tellus. Sed  
turpis ante, condimentum at, accumsan eget, pulvinar vitae,  
nibh.</p>
```

Listing 2.23. *Plik `wysrodkowanie.css` (fragment)*

```
.wysrodkowany {  
    text-align: center;  
}
```

Rezultat widoczny jest na rysunku 2.20.

Rysunek 2.20.
*Wyśrodkowanie
tekstu za pomocą
właściwości `text-align`*

Jak za pomocą CSS zamienić wszystkie litery w tekście na wielkie

Rozwiązanie

Aby zamienić wszystkie litery w tekście na wielkie lub przeprowadzić inne przekształcenia tekstu, należy skorzystać z właściwości `text-transform` (listing 2.24 i 2.25).

Listing 2.24. Plik `wielkie_litery.html` (fragment)

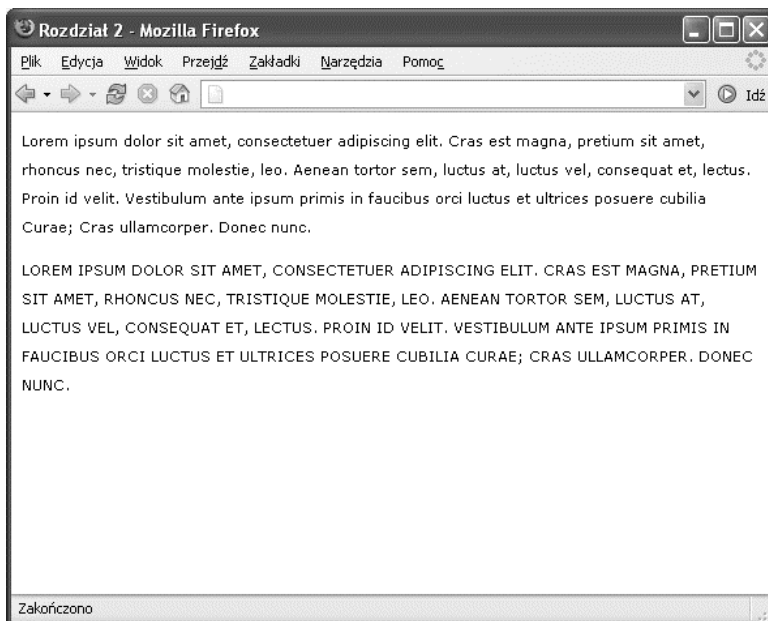
```
<p class="przekształcenie">Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur  
adipiscing elit. Vivamus mollis. Etiam aliquet. Ut ultrices  
justo ut arcu. Proin a purus. Fusce pharetra ultrices nibh. Nam  
erat lectus, dapibus id, congue vel, cursus a, tellus. Sed  
turpis ante, condimentum at, accumsan eget, pulvinar vitae,  
nibh.</p>
```

Listing 2.25. Plik `wielkie_litery.css` (fragment)

```
.przekształcenie {  
    text-transform: uppercase;  
}
```

Zwróć uwagę na wielkie litery w tekście na rysunku 2.21.

Rysunek 2.21.
*Efekt działania
właściwości
uppercase*

Analiza

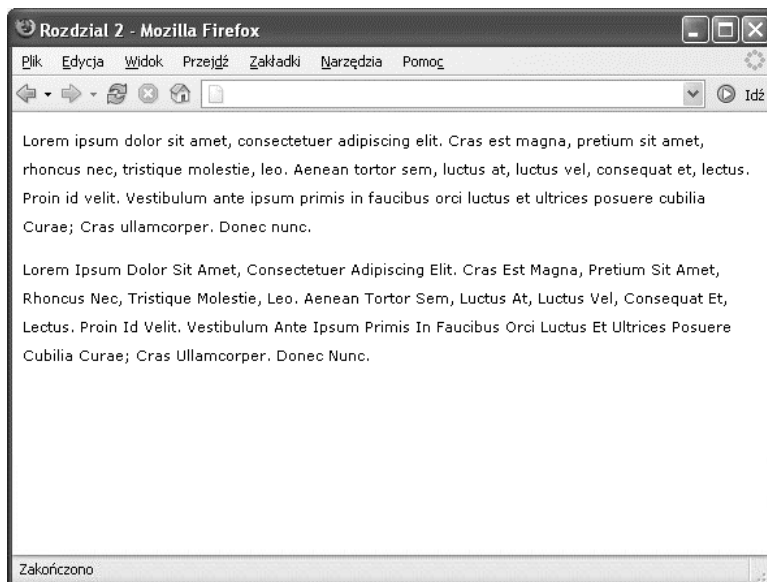
Właściwość `text-transform` pozwala przeprowadzić wiele innych przekształceń tekstu. Na przykład wartość `capitalize` spowoduje, że każdy wyraz będzie rozpoczynał się wielką literą (listing 2.26 i rysunek 2.22).

Listing 2.26. *Plik `poczatek_wielka.css` (fragment)*

```
.przekształcenie {  
    text-transform: capitalize;  
}
```

Rysunek 2.22.

*Modyfikacja
wyglądu tekstu
za pomocą
właściwości
`text-transform`*

Inne dopuszczalne wartości właściwości `text-transform` to:

- ♦ `lowercase`,
- ♦ `none` (wartość domyślna).

Jak zmienić lub usunąć znaki punktora na liście elementów

Rozwiązanie

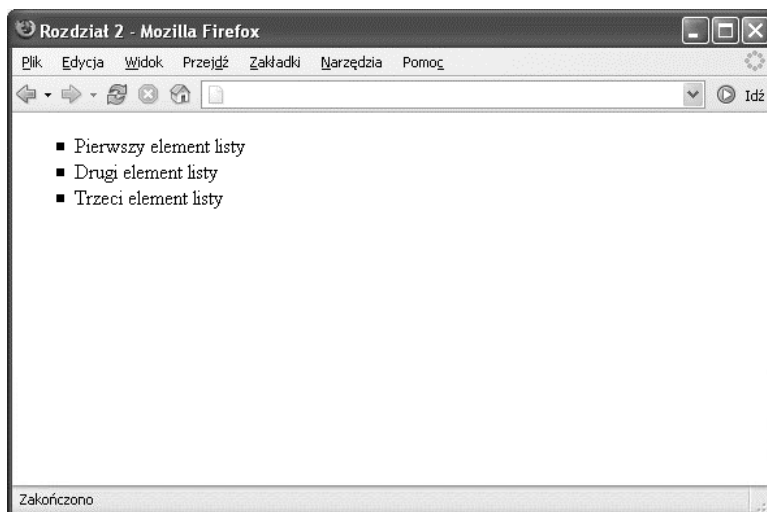
Wygląd punktatorów listy elementów można zmodyfikować za pomocą właściwości `list-style-type` (listing 2.27).

Listing 2.27. *Plik punktory.html (fragment)*

```
<ul>
  <li>Pierwszy element listy</li>
  <li>Drugi element listy</li>
  <li>Trzeci element listy</li>
</ul>
```

Aby użyć punktorów kwadratowych (rysunek 2.23), należy właściwości `list-style-type` przypisać wartość `square` (listing 2.28).

Rysunek 2.23.
*Lista elementów
wyświetlona
z wykorzystaniem
punktorów
kwadratowych*

Listing 2.28. *Plik punktory.css*

```
ul {
  list-style-type: square;
}
```

Analiza

Oto pozostałe dopuszczalne wartości właściwości `list-style-type`:

- ◆ `disc`,
- ◆ `circle`,
- ◆ `decimal-leading-zero`,
- ◆ `decimal`,
- ◆ `lower-roman`,
- ◆ `upper-roman`,
- ◆ `lower-greek`,

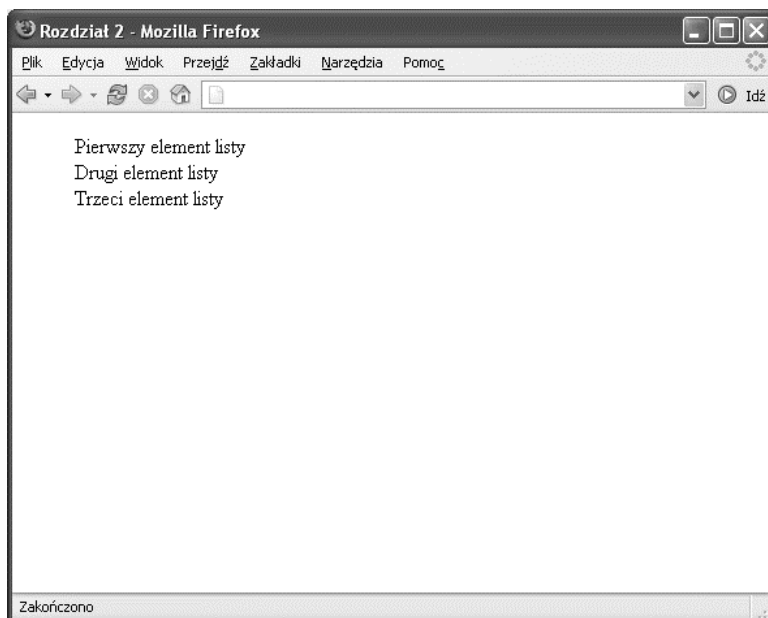
- ♦ lower-alpha,
- ♦ lower-latin,
- ♦ upper-alpha,
- ♦ upper-latin,
- ♦ Hebrew,
- ♦ Armenian,
- ♦ Georgian,
- ♦ none.

Nie wszystkie wymienione wartości są obsługiwane przez każdą przeglądarkę; jeżeli dana wartość nie zostanie rozpoznana, zastosowany zostanie punktory domyślny. Aby sprawdzić, które rodzaje punktory są obsługiwane przez Twoją przeglądarkę, możesz wejść na stronę <http://www.meyerweb.com/eric/css/tests/css2/sec12-06-02a.htm>. Ustawienie właściwości `list-style-type` jako `none` (listing 2.29) spowoduje, że nie będą wyświetlane jakiegokolwiek punktory, jednak zawartość listy pozostanie wcięta w stosunku do reszty tekstu. Taką sytuację przedstawia rysunek 2.24.

Listing 2.29. Plik *punktory2.css*

```
ul {  
    list-style-type: none;  
}
```

Rysunek 2.24.
Lista bez punktory

Jak zdefiniować punktory użytkownika

Rozwiązanie

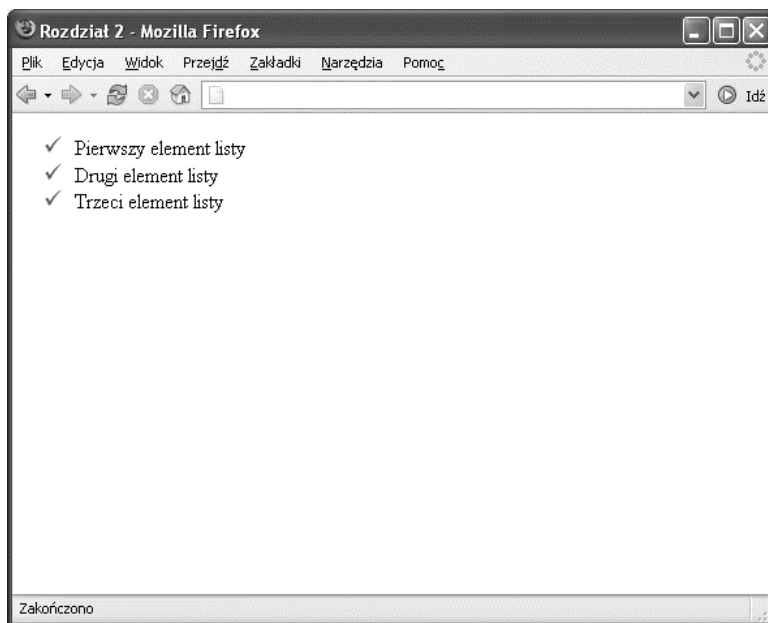
Aby zastosować własny obrazek jako punktory listy numerowanej, należy zamiast właściwości `list-style-type` użyć właściwości `list-style-image`, która pozwala podać adres URL zawierający ścieżkę i nazwę pliku graficznego. Zostało to pokazane na listingu 2.30.

Listing 2.30. *Plik własny_punktor.css*

```
ul {  
    list-style-image: url(bullet.gif);  
}
```

Przykład zastosowania własnego punktora przedstawia rysunek 2.25.

Rysunek 2.25.
*Zastosowanie
własnego obrazka
jako punktora
listy elementów*

Wiele punktorów na jednej liście

Właściwość `list-style-image` stosuje się do modyfikacji znaczników elementów listy `<li>`, jednak można użyć jej także w odniesieniu do listy jako całości i wtedy poszczególne elementy listy odziedziczą wartość właściwości. Korzystając z pierwszego rozwiązania, można przypisać każdemu elementowi listy inną wartość właściwości `list-style-image` i uzyskać przez to inny wygląd każdego z punktorów.

Jak usunąć wcięty lewy margines elementów listy

Jeżeli ustawisz wartość właściwości `list-style-type` na `none`, być może zechcesz również zrezygnować z lewego marginesu lub go zmniejszyć (domyślnie to do niego wyrównywane są elementy listy).

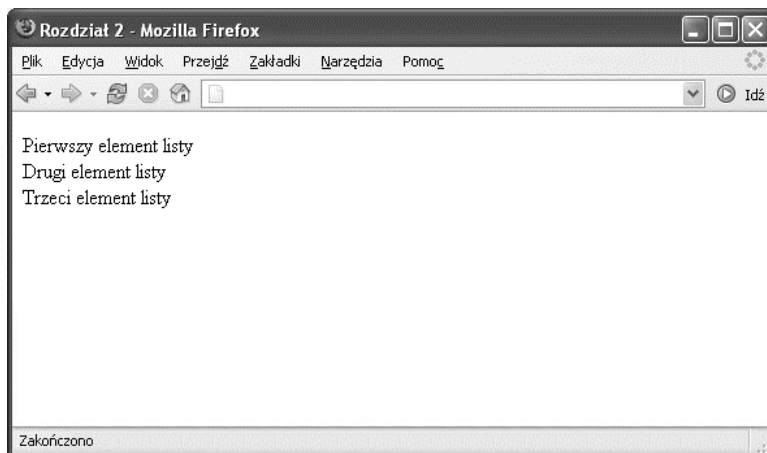
Rozwiązanie

Aby całkowicie usunąć wcięcie i wyrównać elementy listy z pozostałą zawartością strony (tak jak widać to na rysunku 2.26), należy zastosować kod pokazany na listingu 2.31.

Listing 2.31. Plik `lista_bez_wciecia.css`

```
ul {  
    list-style-type: none;  
    padding-left: 0;  
    margin-left: 0;  
}
```

Rysunek 2.26.
*Lista bez wcięć
i punktów*

Analiza

Możesz również dostosować wielkość wcięcia do własnych wymagań. Aby wciąć listę o kilka pikseli, spróbuj zdefiniować następujący styl:

```
ul {  
    list-style-type: none;  
    padding-left: 5px;  
    margin-left: 0;  
}
```

Jak wyświetlić elementy listy w poziomie

Domyślnie elementy listy wyświetlane są jako elementy blokowe, czyli każdy w oddzielnej linii. Czasem jednak zachodzi konieczność umieszczenia elementów listy jeden po drugim.

Rozwiązanie

Aby lista została wyświetlona w poziomie, należy zdefiniować właściwość `display` znacznika `<li>` jako `inline` (listing 2.32 i 2.33).

Listing 2.32. *Plik lista_poziomo.html (fragment)*

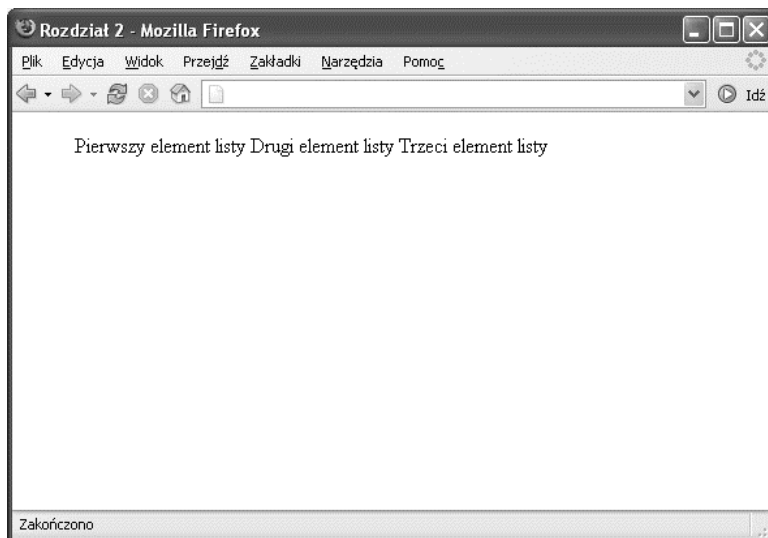
```
<ul class="poziomo">
  <li>Pierwszy element listy</li>
  <li>Drugi element listy</li>
  <li>Trzeci element listy</li>
</ul>
```

Listing 2.33. *Plik lista_poziomo.css*

```
ul.poziomo li {
  display: inline;
}
```

Wynik działania powyższego kodu został pokazany na rysunku 2.27.

Rysunek 2.27.
Elementy listy mogą być wyświetlane w poziomie

Jak dodać komentarz do kodu w pliku CSS

Można i powinno się umieszczać komentarze do kodu CSS. Jeżeli plik CSS jest bardzo prosty i posiada tylko kilka reguł dotyczących na przykład formatowania tekstu, komentowanie może być zbędne. Jednak jeśli zaczniesz tworzyć duże pliki CSS z licznymi definicjami stylów i rozbudowanym kodem, wówczas komentarze bardzo się przydadzą. Po pewnym czasie na pewno zapomnisz o szczegółach swoich pomysłów i bez komentarzy możesz stracić mnóstwo czasu na szukanie określonej klasy czy zastanawianiu się, co robi dany fragment kodu lub gdzie dokładnie ma zastosowanie.

Rozwiązanie

CSS umożliwia stosowanie komentarzy zajmujących więcej niż jedną linię, podobnie jak w JavaScript. Aby oznaczyć wybrany fragment kodu jako komentarz, należy użyć następującej konstrukcji:

```
/*  
...  
*/
```

Absolutne minimum to umieszczenie komentarza na początku każdego arkusza stylów z opisem zawartości arkusza.

```
/* To jest domyślny arkusz stylów dla całego tekstu witryny */
```

Jak usunąć marginesy bez dodawania atrybutów do znacznika <body>

Aby bez stosowania CSS usunąć domyślny odstęp między dokumentem a oknem przeglądarki, należy dodać odpowiednie atrybuty do znacznika <body>:

```
<body topmargin="0" leftmargin="0" marginheight="0" marginwidth="0">
```

Rozwiązanie

W specyfikacji HTML odradza się stosowanie powyższych atrybutów. Powinno się je zastępować kodem CSS zdefiniowanym dla znacznika <body>:

```
body {  
  margin: 0;  
  padding: 0;  
}
```

Przeglądarka Opera robi to po swojemu

W niektórych wersjach Opery marginesy i odstępy między wierszami są definiowane w elemencie `<html>` zamiast w znaczniku `<body>`. Z tego powodu, aby zachować kompatybilność, należy użyć nieznacznie zmodyfikowanego kodu:

```
html, body {  
    margin: 0;  
    padding: 0;  
}
```

Podsumowanie

W rozdziale zostały zawarte informacje na temat podstawowych technik CSS. Przydadzą się osobom, które wcześniej nie miały kontaktu z kaskadowymi arkuszami stylów. Postawione pytania dotyczyły formatowania tekstu oraz stylów tekstowych. Stosując przedstawione techniki, można uzyskać bardzo atrakcyjne efekty, które będą jednak niedostępne dla osób korzystających z przeglądarek nieobsługujących CSS.